

ที่ กต ๐๗๐๓/๑๓๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

จัดเข้าวาระ.....- 3 พ.ย. 2558

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อคิดเห็นต่อรายงานผลการเจรจาการบินไทยกับโมซัมบิก ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องที่ ๘

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๓๖๒๐๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึงขอความเห็นกระทรวงการต่างประเทศต่อรายงานผลการเจรจาการบิน
ระหว่างไทยกับโมซัมบิก เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว ขอเรียนข้อคิดเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นสาระสำคัญและถ้อยคำ

๑.๑ ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับโมซัมบิก เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๒
ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปโดยปกติ และเริ่มใกล้ชิดกันมากขึ้นในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา โดยระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐
กรกฎาคม ๒๕๕๖ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เดินทางเยือนโมซัมบิกอย่างเป็นทางการ
เป็นประเทศแรกในภูมิภาคแอฟริกา ตามคำเชิญของประธานาธิบดีโมซัมบิก ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘
คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาปูโต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่
โมซัมบิกในฐานะประเทศเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของไทยและเป็นการสนองต่อนโยบายการทูตเชิงรุกของไทยใน
ภูมิภาคแอฟริกา ปัจจุบัน กระทรวงการต่างประเทศอยู่ในระหว่างดำเนินการเสนอเรื่องการเปิดสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงมาปูโต ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

๑.๒ ปัจจุบัน โมซัมบิกเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดในแอฟริกา
และติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลก เป็นเวลากว่า ๑๐ ปีติดต่อกัน โดยมีอัตราการเติบโตของ GDP ประมาณ ร้อยละ ๗
ต่อปี และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก (๑) โมซัมบิกมีพัฒนาทางการเมืองอย่างมีเสถียรภาพ
มากขึ้น (๒) โมซัมบิกอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอัญมณี การค้นพบแหล่งทับทิมขนาดใหญ่
ในโมซัมบิก ทำให้บริษัทเหมืองแร่ต่างชาติเข้าไปประกอบกิจการในโมซัมบิกจำนวนมาก รวมทั้งพ่อค้าพลอยและ
อัญมณีจากไทย ซึ่งเข้าไปแสวงหาวัตถุดิบ (๓) การค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติจำนวนมาก

๑.๓ การค้าระหว่างไทยกับโมซัมบิกในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๒๐๔.๖๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
ไทยส่งออก ๑๙๙.๑๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยนำเข้า ๕.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า
มาตลอด แม้มูลค่าการค้าระหว่างกันอยู่ในระดับไม่สูงมาก แต่ก็มีโอกาสที่จะเติบโตได้อีกในอนาคต เนื่องจาก
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้ชนชั้นกลางของโมซัมบิกมีศักยภาพในการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบัน
โมซัมบิกเป็นประเทศที่มีการลงทุนของไทยมากที่สุดในภูมิภาคแอฟริกา ภาคเอกชนไทยซึ่งเข้าไปลงทุน
ในโมซัมบิกมีมูลค่ารวมกันหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ บริษัท ปตท. สม. จำกัด (มหาชน) (ด้านก๊าซ
ธรรมชาติ) บริษัทฮอติลไทย จำกัด (มหาชน) (ด้านก่อสร้างถนนและทางรถไฟ) กลุ่มดุสิตและบริษัท Minor
Hotel Group (ด้านโรงแรม) บริษัท Heritage (ด้านเพาะปลูกเมล็ดมะม่วงหิมพานต์และผลไม้อบแห้ง)
นอกจากนี้ ยังมีพ่อค้าพลอยและผู้ประกอบการร้านอาหารไทยจำนวนหนึ่ง

/๑.๔ โมซัมบิก...

๑.๔ โมซัมบิกเห็นว่า ไทยเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนา และต้องการร่วมมือด้านการพัฒนา กับไทยอย่างจริงจัง โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดให้โมซัมบิกอยู่ในกลุ่มประเทศที่ได้รับแจ้งเงินทุน หลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี (Annual International Training Course - AITC) นอกจากนี้ ไทยยังเคย ดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับโมซัมบิก ในสาขาการพัฒนาประมงพื้นบ้าน และไทยได้ให้ทุน ฝึกอบรมและดูงานระยะสั้นแก่โมซัมบิกอีกหลายสาขา ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านจัดการการท่องเที่ยว ด้านสาธารณสุข ด้านเทคโนโลยีการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ด้านการบริหารจัดการอุทกภัย เป็นต้น

๑.๕ โมซัมบิกเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจสูง และเป็นประเทศที่มีศักยภาพ ในการเป็นแหล่งวัตถุดิบและตลาดใหม่ของไทยในอนาคต จึงถือเป็นหนึ่งในประเทศยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจของไทย ดังนั้น การจัดทำบันทึกความเข้าใจเพื่อปรับปรุงข้อบทในความตกลงว่าด้วยบริการขนส่งทางอากาศระหว่างกัน จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านการบินระหว่างทั้งสองประเทศและการพัฒนาการขนส่ง ทางอากาศระหว่างกัน อันจะนำไปสู่การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกันให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

๑.๖ กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องในด้านสารัตถะและถ้อยคำของร่าง ความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศระหว่างไทยกับโมซัมบิก และบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับ โมซัมบิก หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณาแล้วเห็นว่า สอดคล้องกับนโยบายและสามารถปฏิบัติตาม พันธกรณีได้ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่

๒. ประเด็นมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

ร่างความตกลงฯ และบันทึกความเข้าใจฯ ประกอบกับหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูต เป็นการจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และเข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของ รัฐธรรมนูญฯ แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ วรรคสองที่ต้องขอความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓. ขั้นตอนการดำเนินการ

๓.๑ ร่างความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศระหว่างไทย-โมซัมบิก โดยที่ขณะนี้ยังไม่มี การลงนามร่างความตกลงฯ ดังนั้น ก่อนที่จะดำเนินการเพื่อให้มีการลงนามในร่างความตกลงฯ ได้นั้น กระทรวง คมนาคมจะต้องเสนอร่างความตกลงฯ ต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งเพื่อขอความเห็นชอบ รวมทั้งขออนุมัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมอบหมาย เป็นผู้ลงนามความตกลงฯ

สำหรับการจัดทำหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูต ซึ่งเป็นการดำเนินการตามข้อ ๒๗ ของร่างความตกลงฯ เพื่อให้ร่างความตกลงฯ มีผลใช้บังคับนั้น หากกระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นว่า ฝ่ายไทยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายภายในครบถ้วนแล้วสำหรับการมีผลใช้บังคับของความตกลงฯ กระทรวงคมนาคมสามารถพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือ แลกเปลี่ยนทางการทูตเพื่อให้ร่างความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ หลังจากที่ได้มีการลงนามความตกลงฯ แล้ว ทั้งนี้ โดยอาจเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีในคราวเดียวกันกับการเสนอขอความเห็นชอบร่างความตกลงฯ

๓.๒ บันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับโมซัมบิก

บันทึกความเข้าใจฯ ประกอบกับหนังสือแลกเปลี่ยนทางการทูตเป็นการจัดทำสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ และเข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญฯ แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๒๓ วรรคสองที่ต้องขอความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่ระบุข้างต้น

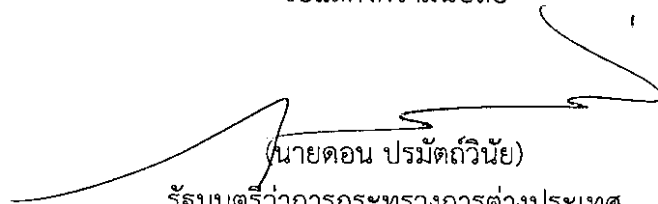
/ บันทึก...

บันทึกความเข้าใจฯ (ซึ่งได้ลงนามไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖) เป็นการดำเนินการตามข้อ ๒๓ ของร่างความตกลงฯ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับหลังจากที่ได้มีการยืนยัน โดยการแลกเปลี่ยนหนังสือทางการทูต (ข้อ ๙ ของบันทึกความเข้าใจฯ และข้อ ๒๓ (๒) ของความตกลงฯ) ซึ่งกระทรวงคมนาคมจะต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในคราวเดียวกัน

ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศจะสามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนหนังสือทางการทูตเพื่อให้บันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับโมซัมบิก มีผลใช้บังคับได้หลังจากที่ได้มีการลงนามในร่างความตกลงฯ ในข้อ ๓.๑ อีกทั้งได้ดำเนินการเพื่อให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับแล้วด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๕๓ (ภาณุภัทร)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๗